

Stanowisko PIIB w sprawie prac nad deregulacją zawodów w budownictwie

Polska Izba Inżynierów Budownictwa czynnie brała udział w pracach nad zmianami w ustawie - Prawo budowlane, zgłaszając uwagi i propozycje zapisów do wszystkich wersji projektu, w następującej kolejności:

1. projekt z dnia 27 września 2012 r.
2. projekt z dnia 6 grudnia 2012 r.
3. projekt z dnia 31 stycznia 2013 r.

Przedstawiciele izby brali też czynny udział w:

- konferencji uzgodnieniowej zorganizowanej przez Ministerstwo Sprawiedliwości, która odbyła się w dniu 14 grudnia 2012 r. w gmachu Centralnego Zarządu Służby Więziennej oraz
- spotkaniu zorganizowanym przez Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej pod przewodnictwem Ministra Janusza Żbika w dniu 14 lutego 2013 r.

Stanowisko, jakie zajęła Izba w zakresie zmian legislacyjnych:

1. Konieczność przywrócenia możliwości nadawania uprawnień:

- **bez ograniczeń w zakresie wykonawstwa osobom legitymującym się wyższym wykształceniem zawodowym**
- **w ograniczonym zakresie osobom ze średnim wykształceniem technicznym**
- osoby kończące inżynierskie studia zawodowe i legitymujące się tytułem inżyniera powinny móc uzyskać uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń. Natomiast osoby posiadające średnie wykształcenie zawodowe i dyplomem mistrza w odpowiednim zawodzie budowlanym powinny zostać upoważnione do kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie.
- absolwenci średnich szkół zawodowych w zakresie budownictwa powinni zostać dopuszczeni do wykonywania czynności (w tym prac remontowych) przy nieskomplikowanych obiektach, które nie mieszczą się w zakresie wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

2. Sprzeciw w zakresie skracaniu czasu wymaganej praktyki zawodowej

- **skrócenie okresu odbywania praktyki zawodowej jest błędem, który przyczyni się przede wszystkim do obniżenia poziomu przygotowania inżynierów do samodzielnego wykonywania zawodu**
- zwiększanie liczby uprawnionych inżynierów nie może odbywać się kosztem obniżania jakości świadczonych przez nich usług
- przeciwko proponowanej zmianie przemawia także fakt redukcji godzinowej zajęć z zakresu przedmiotów zawodowych na uczelniach z dotychczas ok. 50 godzin tygodniowo na ok. 25 godzin tygodniowo
- **uzasadnione natomiast wydaje się zaliczanie praktyki objętej programem studiów** - obowiązujące przepisy nie zezwalają na uznawanie praktyki zawodowej odbywanej przez studentów w ramach studiów, co nie przystaje jednak do dzisiejszej sytuacji, w której uczelnie wprowadzają semestralne praktyki zawodowe, wydłużając tok nauki na wyższych uczelniach technicznych
- **do praktyki zawodowej należałoby zaliczać praktykę odbytą po ukończeniu trzeciego roku studiów wyższych na zasadzie umowy o zatrudnienie, pod kierunkiem osoby posiadającej właściwe uprawnienia budowlane.**

3. Sprzeciw w zakresie obligatoryjnego łączenia uprawnień do projektowania i kierowania robotami budowlanymi

- **praca projektanta, jako obarczona niezwykle odpowiedzialnością, wymaga innego przygotowania niż w przypadku pełnienia funkcji kierownika budowy, szczególnie w zakresie praktyki zawodowej, która powinna być dłuższa niż praktyka wykonawcza i powinna mieć inny charakter**
- połączenie uprawnień, skutkuje obowiązkiem odbycia w każdym przypadku dwojakiej praktyki tj. jednocześnie w zakresie projektowania i w zakresie wykonawstwa co przyczyni się, wbrew oczekiwaniom ustawodawcy, do zablokowania inżynierom dostępu do zawodu.
- **czytelny podział na uprawnienia projektowe i wykonawcze istnieje od 1961 r. i jest w pełni uzasadniony** - inne czynności przypisane były zawsze projektantowi, a inne funkcje były zastrzeżone dla kierownika budowy, inna też była odpowiedzialność tych osób

- obecnie inżynier ma wpływ na wybór swojej drogi zawodowej, natomiast po zmianie będzie pozbawiony takiej możliwości - zobowiązany będzie uzyskać szerokie uprawnienia, upoważniające go do wykonywania czynności, które nie zawsze zgodne są z jego zainteresowaniami. Nie każdy bowiem inżynier chce być projektantem, tak jak i nie każdy spełnia się w roli kierownika budowy.
- **powyższe rozwiązanie jako ograniczające prawo wyboru zawodu - jest sprzeczne z art. 65 Konstytucji** zapewniającym wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy
- przeciwko przyjęciu proponowanej zmiany przemawia wprowadzenie do krajowego systemu kształcenia zasad wynikających z Deklaracji Bolońskiej, która przewiduje dwustopniowy system kształcenia, tj. studia I i II stopnia. Powyższe w konsekwencji prowadzi do tego, iż **inżynierowie kończący I stopień studiów są nieprzygotowani merytorycznie do projektowania. Tę wiedzę zdobywają studenci dopiero w czasie studiów magisterskich, tj. podczas studiów II stopnia.** Dlatego też Polska Izba Inżynierów Budownictwa wnioskowała o możliwość nadawania uprawnień budowlanych inżynierom bez ograniczeń jedynie w zakresie wykonawstwa, co nie zostało uwzględnione w konsultowanym projekcie.

4. Sprzeciw w zakresie włączenia do specjalności konstrukcyjno-budowlanej specjalności mostowej, drogowej, kolejowej i wyburzeniowej

- włączenie do specjalności konstrukcyjno-budowlanej czterech istniejących obecnie specjalności, jest bardzo ryzykowane – praktyka wymagana do uzyskania uprawnień jest zwykle monotematyczna, co w powiązaniu z krótkim czasem jej trwania nie daje możliwości zdobycia niezbędnego doświadczenia
- osoby uzyskujące formalne upoważnienie do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w zakresie merytorycznym odpowiadającym obecnie pięciu różnym specjalnościom, nie będą faktycznie przygotowane do wykonywania tych funkcji w całym zakresie nowej specjalności. W ten sposób stworzy się fikcję prawną, która może doprowadzić do drastycznych skutków.
- każda branża posiada własną specyfikę dlatego każda specjalność wymaga odrębnego przygotowania

5. Sprzeciw w zakresie wyeliminowania funkcji rzeczoznawcy budowlanego

- funkcja rzeczoznawcy budowlanego została powołana w 1975 r. przepisami ustawy z dnia 24 października 1974 r. – Prawo budowlane i rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie
- rzeczoznawca traktowany był zawsze jako wybitny znawca w określonym obszarze budownictwa. Powoływanie rzeczoznawcy miało miejsce przede wszystkim w przypadku spraw trudnych i spornych, gdzie jako ekspert miał rozstrzygać powstałe wątpliwości
- **należy utrzymać funkcję rzeczoznawcy budowlanego** z pewnymi jednak zmianami. Zmiany powinny pójść we wskazanym poniżej kierunku:
  - a) poza wymogiem udokumentowania 10 letniej praktyki, muszą być ustalone przejrzyste kryteria, których spełnienie warunkuje nadanie tytułu rzeczoznawcy w zakresie budownictwa
  - b) powinny zostać doprecyzowane wymagania odnośnie wymaganej pracy zawodowej, błędnie nazywanej obecnie praktyką
  - c) należy rozważyć możliwość i celowość wprowadzenia zasady nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego w zakresie budownictwa na określony np. 5 letni okres czasu, co obligowałoby takie osoby do ustawicznego kształcenia i aktualizowania posiadanej wiedzy z określonej dziedziny budownictwa, co ma istotne znaczenie przy szybko rozwijającym się poziomie technologii i techniki
  - d) podstawą nadawania wielu państwowych uprawnień jest egzamin, należałoby rozważyć, czy również w przypadku uzyskiwania tytułu rzeczoznawcy budowlanego w zakresie budownictwa nie powinno być formy egzaminu dla kandydatów ubiegających się o ten tytuł.